

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 035 «Філологія»

***Зовнішня та внутрішня мотивація як фактор успішного оволодіння
іноземною мовою***

Допущено до захисту «__» _____ 2020 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконала:
студентка групи ПР-63
Кравченко Анастасія Андріївна

Науковий керівник:
доктор. філол. наук
Таценко Наталія Віталіївна

Суми 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	5
1.1 Характеристика понять «мотив», «мотивація»	5
1.2 Зовнішня та внутрішня мотивація у вивченні іноземної мови	10
РОЗДІЛ 2	13
2.1 Заняття з іноземної мови для формування мотивації учнів	13
2.2 Особливості формування зовнішньої та внутрішньої мотивації учнів у вивченні іноземної мови	16
ВИСНОВКИ	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	20
ДОДАТКИ	23

ВСТУП

У сучасних умовах глобалізації ринку інтелектуальної праці і послуг найбільш затребуваними стають фахівці, які активно володіють іноземною мовою на рівні міжнародних стандартів. Сучасний фахівець повинен регулярно читати іноземну літературу, щоб дізнаватися про останні досягнення і відповідати професійній компетенції. Він повинен володіти як уміннями читання і перекладу, так і комунікативними вміннями, щоб брати участь в міжнародних конференціях і симпозіумах. Без знання іноземної мови практично неможливо в наш час претендувати на більш високий службовий статус, і тим більше влаштуватися на престижну, високооплачувану роботу.

Однак, як відзначають дослідники, незважаючи на необхідність знання іноземної мови фахівцями різних сфер діяльності і розуміння її значимості, випускники школи недостатньо добре нею володіють. Існує ряд проблем, що знижують якість іншомовної підготовки учнів. Серед основних можна виділити: відсутність внутрішньої мотивації і стимулів до вивчення іноземної мови, потреби і можливості використовувати отримані знання в майбутній роботі, спілкуватися з представниками іншомовних культур і т. д. У зв'язку з цим проблема формування мотивації до вивчення іноземної мови є однією з найбільш актуальних в сучасній освіті.

Тема нашої бакалаврської роботи «Зовнішня та внутрішня мотивація як фактор успішного оволодіння іноземною мовою» є **актуальною**.

Аналіз літератури засвідчив, що проблемою зовнішньої та внутрішньої мотивації як фактору успішного оволодіння іноземною мовою займалися такі вчені як: Гилюн О. В. [1], Джава Н. [2], Кондратюк І. Г., Михайличенко В. Є. [9], Скорнякова М. Є., Тарнопольський О. [14], Brown H. D. [20], Coombe Ch.

Метою бакалаврської роботи є вивчення та аналіз зовнішньої та внутрішньої мотивації як фактору успішного оволодіння іноземною мовою.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

1. Охарактеризувати поняття «мотив», «мотивація».
2. Описати зовнішню та внутрішню мотивацію у вивченні іноземної мови.
3. Проаналізувати заняття з іноземної мови для формування мотивації учнів.
4. Розглянути особливості формування зовнішньої та внутрішньої мотивації учнів у вивченні іноземної мови.

Об'єктом дослідження є формування та розвиток зовнішньої та внутрішньої мотивації, в той час як **предметом роботи** є зовнішня та внутрішня мотивація учнів у вивченні іноземної мови.

Методи дослідження. У дослідженні були використані аналіз наукової, методичної та педагогічної літератури, метод узагальнення і метод педагогічного експерименту.

Теоретична значущість полягає у систематизації теоретичних передумов зовнішньої та внутрішньої мотивації як фактору успішного оволодіння іноземною мовою.

Практичне значення роботи полягає в тому, що її результати можуть бути використані в розробці лекційних та практичних курсів з англійської мови та методики викладання іноземних мов.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТА ВНУТРІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ У НАВЧАННІ

1.1 Характеристика понять «мотив», «мотивація»

Поняття мотив широко використовується у філософських, етичних, психологічних і педагогічних публікаціях, активно вживається в науково-популярній та публіцистичній літературі. Різні автори вкладають в нього різний зміст. З огляду на цей факт, зупинимося на більш докладному розгляді поняття мотив, і конкретно мотив навчальної діяльності.

У словнику, мотиви – це те, що спонукає діяльність людини [25]. У педагогічному словнику виділяється поняття мотив, мотивація, мотивування наступним чином: мотив – приводити в рух, штовхати [24].

У сучасній психології вивчення мотиваційної сфери складає центральну проблему психології особистості, у зв'язку з чим термін мотив пов'язується з дослідженнями різних процесів і станів, що викликають активність суб'єктів. У ролі мотиву розглядають потреби і інтереси, потяги і емоції, установки та ідеали.

Розвитком теорії мотивації багато і давно займалися зарубіжні психологи. У роботах відомого німецького вченого Х. Хекхаузена були розроблені: теоретичний і методологічний аналіз мотивації досягнення, теоретичні розробки цього феномену, його експериментальні дослідження і підходи до діагностики. У своїй унікальній праці «Мотивація і діяльність» він запропонував узагальнюючий виклад психології мотивації, що виводить цю область на принципово новий рівень. Застосовуючи методики інших вчених, включаючи використання тематичного апперцептивного тесту, він вніс істотний внесок у вимір тенденцій «надії на успіх» і «побоювання невдачі» [1, с. 102].

Термін мотивація, що розглядається в широкому сенсі, використовується в усіх областях психології, які досліджують причини і механізми цілеспрямованої поведінки людини. Мотивування можуть не збігатися з дійсними мотивами вчинків, або навіть свідомо маскувати їх.

Найвідомішим внеском в теорію мотивації А. Маслоу, прихильника позитивної гуманістичної психології, стала ієрархічна класифікація людських потреб, яка починається з базових фізіологічних потреб і закінчується потребами в самоактуалізації. Включаючи обидва види потреб (нижчі потреби або потреби дефіциту і вищі потреби або потреби в розвитку) у свою ієрархію, він наполягав на тому, що вищі потреби можуть виникнути тільки в тому випадку, коли задоволені нижчі [4, с. 67].

Вперше поняття мотив досягнення було виділено Г. Мюрреєм і тлумачилося ним як стійке прагнення зробити щось добре і швидко досягти певного рівня в якій-небудь справі. Мотив досягнення, на думку Г. Мюррея, показує, наскільки людина прагне до підвищення рівня своїх можливостей [20, с. 98].

Значний внесок у розробку проблем мотивації вніс Д. Макклелланд. У ході спеціальних досліджень він встановив, що мотив досягнення є ключовим фактором в економічному зростанні [9, с. 320]. Люди з вираженою потребою в досягненні воліють і краще виконують завдання, беруть на себе відповідальність за результати своєї діяльності, прагнуть отримати зворотній зв'язок щодо успішності і намагаються винайти або освоїти нові, більш ефективні способи виконання різних завдань.

Наразі мотиви навчальної діяльності глибоко вивчаються вітчизняними і зарубіжними психологами і педагогами.

Особливий інтерес викликає позиція, яка визначає дві групи психологічних характеристик пізнавальних і соціальних мотивів.

Перша група мотиваційних (змістовних) характеристик прямо пов'язана зі змістом здійснюваної учнями навчальної діяльності. Змістовними характеристиками мотивів є наступні [1, с. 104]:

- 1) наявність особистісного сенсу навчання;
- 2) наявність дієвості мотиву, тобто його реального впливу на хід навчальної діяльності і поведінки учня;
- 3) місце мотиву в загальній структурі мотивації;
- 4) самостійність виникнення і прояви мотиву;
- 5) рівень усвідомлення мотиву;
- 6) ступінь поширення мотиву на різні типи діяльності, види навчальних предметів, форми навчальних завдань.

Друга група соціальних (динамічних) характеристик – характеризує форму, динаміку вираження цих мотивів. До динамічних характеристик мотивів відносять [1, с. 104]:

- 1) стійкість (полягає в тому, що той, кого навчають вчиться з бажанням навіть всупереч несприятливим зовнішнім стимулам, перешкод, і в тому, що він не може не вчитися);
- 2) модальність (проявляється в негативній або позитивній мотивації навчання);
- 3) інші форми (виражаються в силі мотиву, його виразності, швидкості виникнення і т. д.).

З цієї точки зору психологічне вивчення мотивації та її формування – це дві сторони одного і того ж процесу виховання мотиваційної сфери цілісної особистості учня. Вивчення мотивації – це виявлення її реального рівня і можливих перспектив, зони її найближчого розвитку у кожного учня і у групи в цілому. Результати вивчення стають основою для планування процесу формування мотивації. Разом з тим, формування мотивації розкриває її нові резерви, тому справжнє вивчення і діагностика здійснюються в ході її формування. Формування мотивів навчання – це створення в освітньому закладі умов для появи внутрішніх спонукань (мотивів, цілей, емоцій) до навчання, усвідомлення їх учнем і подальшого саморозвитку ним своєї мотиваційної сфери [9, с. 323].

Не менш цікавим для нас є результати досліджень Н. Ю. Скороходової, яка чітко поставила собі за мету зрозуміти, як і чому люди починають діяти, прагнучи до досягнення мети, чому проявляють наполегливість, що дає їм сили долати часом дуже складні перешкоди. Психолог аналізувала процеси, що визначають рух до поставленої мети, які були визнані нею як чинники (зовнішні і внутрішні), що впливають на активність чи пасивність поведінки, і прийшла до висновку: мотив – спонукання до активності в певному напрямку. Він з'являється, коли людина хоче задовольнити ту чи іншу потребу [4, с. 54].

Виходячи з того, що головною діяльністю учня є навчання, можна припустити, що саме пізнавальна потреба повинна бути домінуючою в структурі його мотивів. Прагнення розширити особистий кругозір, отримати нові знання, оволодіти професією дає можливість для творчої діяльності, самоствердження, отримання нового, більш високого статусу в соціумі.

На підставі психологічних досліджень С. С. Котов прийшов до висновку: для сучасного учня характерні наступні «інструментальні цінності», а саме [9, с. 325]:

- для нього дуже важливе спілкування з однолітками, що є одним з найважливіших елементів його способу життя;
- він намагається бути цілеспрямованим і наполегливим, зацікавленим в результаті своїх зусиль;
- для нього має значення незалежність, освіченість і доброта в стосунках;
- його мало цікавить влада як засіб досягнення цілей;
- у нього не дуже високі запити і він готовий багато чим пожертвувати заради того, що він вважає більш важливим;
- він дуже цінує раціоналізм і ініціативність.

З точки зору багатьох психологів та педагогів, навчальна діяльність може бути представлена мотивацією і навчальним завданням. Це означає, що якщо уявити їх зміст у вигляді логічного ланцюжка, то вона буде складатися

з ряду блоків, таких як: потреба – навчальні дії – умови досягнення мети – результат [23, с. 67]. Одержаний ряд представляє собою схематичну модель структури діяльності. Процес навчання слід розглядати як вид спрямованої діяльності, який має своїм змістом оволодіння узагальненими способами дій у сфері наукових понять.

Своєрідність прояву пізнавальної потреби в процесі вивчення іноземної мови полягає в тому, що вона виступає як вихідний пункт придбання знань, початку процесу самоосвіти. Будучи спрямованою на задоволення пізнавальної потреби, самоосвіта як процес, здійснюється у вигляді застосування матеріальних засобів, фізичних та інтелектуальних сил особистості, за допомогою яких задовольняється потреба. Втілюючись в цій сукупності, всі вони виступають як умови і засоби процесу самоосвіти з іноземної мови.

У наступному параграфі розглянемо особливості зовнішньої та внутрішньої мотивації.

1.2 Зовнішня та внутрішня мотивація у вивченні іноземної мови

Розглядаючи мотивацію як основну рушійну силу у вивченні іноземної мови, зазначимо, що мотиви стосуються суб'єктивного світу людини, визначаються її внутрішніми мотивами. Звідси виникають всі труднощі зовнішньої мотивації. Людина зможе вивчити іноземну мову, якщо вона сама відчує потребу в ній.

Охарактеризуємо ті типи мотивації, які мають місце при викладанні, зокрема, іноземної мови. Разом вони складають так звану навчальну мотивацію. Навчальна мотивація визначається низкою конкретних факторів [2, с. 49]:

- особливості учня (стать, самооцінка, рівень інтелектуального розвитку);
- особливості вчителя та його ставлення до власної педагогічної діяльності;
- організація всього навчального процесу;
- специфіка предмета (в даному випадку іноземної мови).

Виходячи з вищезазначених факторів, навчальну мотивацію можна розділити на зовнішню та внутрішню.

Зовнішня мотивація не пов'язана безпосередньо зі змістом теми, а зумовлена зовнішніми обставинами. Наприклад [9, с. 321]: необхідністю скласти іспит, надією на фінансову винагороду, можливістю подальших поїздок, бажанням продовжувати навчання за кордоном, здатністю спілкуватися з іноземцями, бажанням створити власне туристичне агентство або бути екскурсолодом-перекладачем.

Цю мотивацію можна також назвати особистісною, через те, що учні вивчають мову навмисно, маючи особисту потребу досягти академічного успіху або отримати роботу, для якої знання мови є обов'язковим. Цей тип мотивації характеризується стійким інтересом до

предмету, чітким розумінням його цінності, а також суб'єктивними цілями в процесі навчання [3, с. 89].

Внутрішня мотивація у свою чергу пов'язана не з зовнішніми обставинами, а безпосередньо із самим предметом. Її часто називають процесуальною мотивацією. Учень безпосередньо любить іноземну мову, любить проявляти свою інтелектуальну діяльність. Дія зовнішніх мотивів (престиж, самоствердження тощо) може посилити внутрішню мотивацію, але вони безпосередньо не пов'язані зі змістом і процесом діяльності.

Крім того, навчальну мотивацію можна розділити на позитивну та негативну. Наприклад, твердження «якщо я вивчу англійську, я отримаю відмінну оцінку на тесті» – позитивна мотивація. Твердження «якщо я вивчу англійську мову, я складу іспит і отримаю гарну оцінку» – негативна мотивація.

Представимо способи мотивації учнів, які вивчають іноземну мову [14, с. 37]:

- визнати складність мотивації;
- як ініціювати мотивацію, так утримувати її;
- обговорити з учнями користь виконання діяльності;
- залучати учнів до прийняття рішень, пов'язаних з вивченням іноземної мови;
- визнавати індивідуальність учнів;
- посилювати внутрішню мотивацію.

Крім того, можна виділити демотиваційні фактори [11, с. 65]:

- вчитель (особистість, самовідданість, компетентність, методи навчання);
- низька самооцінка (досвід невдачі або відсутність успіху);
- негативне ставлення до вивчення іноземної мови;
- обов'язкове вивчення іноземної мови;
- втручання іншої вивченої іноземної мови;

– негативне ставлення до культури країни мови, яка вивчається.

Тож, усі перераховані вище типи і підвиди мотивації і демотивації – основні сили, що спонукають учня до вивчення іноземної мови. Однак слід пам'ятати, що якщо мотивація занадто сильна, підвищується рівень активності та напруженості, внаслідок чого ефективність праці погіршується. У цьому випадку високий рівень мотивації викликає небажані емоційні реакції. Необхідно знайти середину, при якій висока ефективність поєднується із радістю вивчення іноземної мови.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ МОТИВАЦІЇ ЯК ФАКТОРУ УСПІШНОГО ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

2.1 Заняття з іноземної мови для формування мотивації учнів

Основною метою обов'язкової дисципліни «Іноземна мова» у школі є підвищення рівня володіння іноземною мовою, досягнутого на попередньому щаблі освіти, і оволодіння учнями необхідним і достатнім рівнем комунікативної компетенції для виконання комунікативних завдань, у подальшому вдосконалення іншомовної комунікативної компетенції, необхідної для здійснення професійно-ділової діяльності.

Для досягнення зазначених в робочих програмах цілей питання про мотивацію учнів є ключовим.

Завданням вчителя є підвищення рівня володіння іноземною мовою учнів та вдосконалення їх комунікативної компетенції. Виходом в даній ситуації є звернення до мотиваційної сфери особистості учня [6, с. 11].

Педагогічне стимулювання – це цілеспрямований процес формування в учнів позиції суб'єкта самоосвіти на основі відбору вчителем комплексу педагогічних стимулів, звернених до мотиваційної сфери особистості учнів і які спонукають процес стимулювання розвитку [13, с. 2].

У якості засобів стимулювання комунікативної компетентності необхідно застосовувати сучасні педагогічні технології. Однією з них є технологія розвитку критичного мислення, що представляє собою систему прийомів і стратегій. Вона забезпечує розвиток мислення учнів, формування у них комунікативних здібностей і вироблення вміння самостійної роботи.

Наприклад, представимо схему заняття з використанням технології критичного мислення, моделі «виклик – осмислення – роздуми».

Цілями заняття є засвоєння лексики в рамках теми «Plans for future, self evaluation », розвиток мовленнєвих умінь (читання, говоріння, письмо); розвиток умінь здійснювати інформаційний пошук; вміння працювати в групі.

На початку заняття група ділилась на 3 підгрупи. На 1-й стадії «виклику», метою якої є виклик інтересу до теми (розгляд емоцій), задавалось питання : *Are you satisfied with yourself right now?*

Учні доволі відкрити ділились своїми думками, емоціями та переживаннями. Далі пропонувалось подумати як можна вирішити ту чи іншу проблему в їх житті. Пропонувалось обговорення в групах даних ситуацій з метою вибрати найкраще вирішення проблеми приводячи аргументи «за» і «проти». Після обговорення представник кожної групи записував на дошці аргументи на англійській мові.

На стадії «осмислення» триває робота в групах. Учні працюють з вчителем. Вчитель розповідав про своє минуле і як його рішення в минулому вплинуло на нього в майбутньому(з використанням відповідної граматики, яку учні вже вивчили). Отже, відбувалося підвищення мотивації шляхом бесіди. Після вислуховування вчителя (про себе), учні задавали відповідні питання. Наприклад : *What would do different if you could turn back time? What would you change in your school schedule if you had the opportunity? Would you remove or add extra subjects?*

Вчитель відповідав на питання учнів і роз'ясняв те, що для деяких учнів залишилося неясним. Цей вид роботи тривав протягом 30 хвилин.

На стадії «рефлексії» кожній групі завались такі питання, попередньо пояснивши кожен тип питання з прикладом.

Examples of questions : *What advice would you give yourself in the past? What would you like to change at your school or system of education? Why? Would you add extra subjects to your schedule? How do you think what subjects are more important for you right now and what subjects would you remove from the*

schedule? What do you plan to do in the future? Do you plan to enter university or college or take a gap year and start to work?

Після такого детального обговорення пропонувалось повернутися до поставленої на початку уроку проблеми, колективно доповнити відповідь на питання: *Are you satisfied with yourself?*

У якості домашнього завдання пропонувалось написати есе на тему: *My plans for future or My self-evaluation* або на іншу тему, пов'язану з темою дискусії на яку учням захотілося висловити свої думки.

Ще один метод, який варто згадати, але який був застосований на іншому уроці, це підвищення мотивації в процесі гри *Never have I ever: school edition*.

На уроках англійської мови найчастіше використовувалися такі Інтернет-ресурси як YouTube та BBC Learning Language kids. Серед найбільш популярних сайтів, які допомагають вивчати англійську мову, можна перерахувати наступні: LinguaLeo, Sharedtalk, BBC Languages, Mixxer, The Travel Linguist та ін. [10, с. 47].

У поєднанні з традиційними методами навчання іноземної мови залучення Інтернет-ресурсів дозволяє реалізувати таку модель навчального процесу, яка дасть можливість створювати одночасно освітню та інформаційну середу, в якій будуть розвиватися і вдосконалюватися творчі здібності учнів [15, с. 79].

Таким чином, серед педагогічних стимулів, які формують комунікативну компетенцію майбутніх фахівців і підвищують мотивацію учнів до навчання іноземної мови, можна назвати сучасні педагогічні технології, такі як технології критичного мислення, а також використання новітніх засобів навчання, а саме автентичних матеріалів, авторських методичних посібників вчителів і, безсумнівно, Інтернет-ресурсів.

2.2 Особливості формування зовнішньої та внутрішньої мотивації учнів у вивченні іноземної мови

Так як у нас на практиці була група учнів зі спортивної школи, яким англійська мова була потрібна для змагань за кордоном, то підвищувати мотивацію було легше, бо учні були достатньо дисципліновані і відкриті до співпраці.

З першого ж заняття ми чітко встановили, що будемо спілкуватися лише іноземною мовою, але використовувати українську лише для пояснення граматики. Отже, були створені умови іншомовного спілкування в процесі навчання мови, які були максимально наближені до звичайних умов.

Ми використовували такі теми, які дійсно допомогли б учням, наприклад, теми про спорт, аеропорт, як запитати про допомогу якщо заблукав, як забронювати номер в готелі, як замовити їжу і т.д.

Неодноразово наголошувалась увага на тому, що вся педагогічна робота розрахована на допомогу учням. Звичайно бували деякі “промахи”, наприклад, учні хотіли більше говорити іноземною мовою, але не знали як правильно сказати те, чи інше слово.

Викладач позитивно оцінював навіть маленькі успіхи у вимові слів та їх запам'ятанні і в кінці уроку оголошував над чим треба працювати або допрацювати для досягнення ще більших успіхів.

На уроках використовувались мультимедійні засоби, отже учні мали можливість передивитися відео ще раз, або знайти схожі за темою.

Деякі учні заявляли, що хочуть в майбутньому навчатися та жити за кордоном і активно відповідали на уроках та були більше зацікавлені у вивченні іноземної мови.

Мотивація безпосередньо пов'язана з емоціями та емоційними станами. Це емоції визначають бажання чи відразу людини до будь-якої діяльності, включаючи активність.

З погляду на емоції мотивацію можна розділити на позитивну та негативну. Позитивна мотивація накопичує позитивні емоції, і коли їх

інтенсивність стає великою (індивідуальний поріг для кожної людини), люди переходять до дій [19, с. 65].

У цьому випадку потрібно навести конкретний приклад, який використовувався на уроках: *Try to see yourselves at an English-speaking internship in the UK. What feelings do you have? Are they positive? Do you agree that it's great and it's time to start studying, it's time to attend classes in a foreign language, it's time to make efforts to master it in perfection?*

Відчуваючи негативну мотивацію, учні зазвичай малюють у своїй уяві негативні картини майбутніх подій, які засмучують їх. У цьому випадку цілком придатний такий приклад, який використовувався на уроках: *How do you look at an internship in the USA without knowledge of the language? Do you tell yourself that it's terrible, that you feel that it upsets you and that's why you will regularly attend all classes in a foreign language and study hard?*

Формування мотивації до вивчення іноземної мови в учнів тісно пов'язане зі стосунками між учнями та вчителем, отже на уроках, і навіть після закінчення проходження педагогічної практики, ми підтримуємо дружні стосунки(навіть після заняття ходили кататись на роликіваних ковзанах).

Таким чином, для формування мотивації в учнів необхідно враховувати фактори, що впливають із того, кого ми навчаємо, як ми навчаємо і чому навчати.

ВИСНОВКИ

У бакалаврській роботі здійснено вивчення та аналіз зовнішньої та внутрішньої мотивації як фактору успішного оволодіння іноземною мовою.

Нами було визначено, що термін мотивація, що розглядається в широкому сенсі, використовується в усіх областях психології, які досліджують причини і механізми цілеспрямованої поведінки людини. Мотивування можуть не збігатися з дійсними мотивами вчинків, або навіть свідомо маскувати їх. Мотиви – це те, що спонукає діяльність людини.

Виходячи з того, що головною діяльністю учня є навчання, можна припустити, що саме пізнавальна потреба повинна бути домінуючою в структурі його мотивів. Прагнення розширити особистий кругозір, отримати нові знання, оволодіти професією дає можливість для творчої діяльності, самоствердження, отримання нового, більш високого статусу в соціумі.

Аналіз теоретичної літератури показав, що зовнішня мотивація не пов'язана безпосередньо зі змістом теми, а зумовлена зовнішніми обставинами. Зовнішня мотивація зумовлена будь-якою кількістю зовнішніх факторів – необхідністю скласти іспит, надією на фінансову винагороду, можливістю подальших поїздок, бажанням продовжувати навчання за кордоном, здатністю спілкуватися з іноземцями, бажанням створити власне туристичне агентство або бути екскурсоводом-перекладачем. Внутрішня мотивація у свою чергу пов'язана не з зовнішніми обставинами, а безпосередньо із самим предметом. Під нею вивчення мови розуміється для особистісного зростання чи культурного розвитку. Учень може бути мотивованим від задоволення самого процесу навчання, бажання спілкуватися з носіями мови, яка вивчається. Вважається, що такі учні активніші в аудиторії порівняно з іншими учнями. Дуже важливо, щоб вчитель заохочував таких учнів до їх успіху.

Таким чином, серед педагогічних стимулів, які формують комунікативну компетенцію майбутніх фахівців і підвищують мотивацію

учнів до навчання іноземної мови, можна назвати сучасні педагогічні технології, такі як технології критичного мислення, а також використання новітніх засобів навчання, а саме автентичних матеріалів, авторських методичних посібників вчителів і, безсумнівно, Інтернет-ресурсів.

Я, Кравченко Анастасія Андріївна, своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота «Зовнішня та внутрішня мотивація як фактор успішного оволодіння іноземною мовою» виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час написання роботи я дотримувалась принципів доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Підпис

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гилюн О. В. Освітні мотивації студентської молоді / О. В. Гилюн // Грані : наук.- теорет. і громад.-політ. альманах / Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара; Центр соц.- політ. дослідж. – Д., 2012. – № 1 (81). – С. 102–104.
2. Джава Н. Проблемні методи навчання іноземних мов. Дискусія. /Н. Джава// Нова педагогічна думка. – 2005. – № 3. – С. 49-53.
3. Заброцький М. М. Педагогічна психологія / М. М. Заброцький. – Київ, 2000. – 356 с.
4. Занюк С. С. Психологія мотивації : навч. посіб. / С. С. Занюк. – Київ: Либідь, 2002. – 304 с.
5. Кондратюк І. Г. Активізація навчальної діяльності учнів на уроці. /І. Г. Кондратюк// Англійська мова та література. – 2006. – № 15. – С. 2-7.
6. Краснопольський В. Е. Активізація пізнавальної діяльності учнів засобами комп'ютерної техніки (на матеріалі викладання англійської мови). Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.01 / В. Е. Краснопольський. – Луган. Держ. Пед. ун-т імені Т.Г. Шевченка. – Луганськ, 2000. – 20 с.
7. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівництвом С.Ю. Ніколаєвої. – Київ: Ленвіт, 2002. – 328 с.
8. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник / Л. С. Панова, І. Б. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. – Київ: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.
9. Михайличенко В. Є. Роль мотивації навчально-пізнавальної діяльності у формуванні професійної спрямованості студентів/ В. Є. Михайличенко, В. В. Полянська // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2011. – Вип.17 (70). – С. 320–327.

10. Овсяна Н. Г. Ресурси Інтернет для вивчення англійської мови. /Н. Г. Овсяна// Англійська мова та література. – 2008. – № 19 – 21. – С. 47 – 49.
11. Потапенко С. Пошук нових лінгво-педагогічних технологій навчання англійської мови /С. Потапенко, С. Тезікова// Рідна школа. – 2000. – серпень. – С. 65 – 67.
12. Сергєєва О. Використання комп'ютерних програм на уроках англійської мови./О. Сергєєва// English. – 2008. - № 31 – 32. – С. 10 – 17.
13. Скорнякова М. Є. Сучасні методи викладання англійської мови. /М. Є. Скорнякова// Англійська мова та література. – 2005. – №28. – С. 2 – 12.
14. Тарнопольський О. Студент у функції викладача англійської мови як іноземної: вплив на ставлення до навчання та навчальну мотивацію (мовний ВНЗ) / О. Тарнопольський, Ю. Дегтярьова // Сучасні проблеми лінгвістичних досліджень і методика викладання іноземних мов професійного спілкування у вищій школі : зб. наук. пр. : в 2 ч. / за ред. В. Т. Сулими, С. Н. Денисенко. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – Ч. 2. – С. 37–40.
15. Ходос Б. Метод проектів як один з прийомів активізації пізнавальної діяльності учнів у викладанні іноземної мови /Б. Ходос// Рідна школа. – 2005. – №5. – С.79 – 80.
16. Черненко О. Використання технології методів проектів у навчанні іноземної мови /О. Черненко// Англійська мова та література. – 2002. –№ 12. – С. 7– 8.
17. Шевченко Е. Б. Використання інтерактивних технологій для розвитку пізнавального інтересу на уроках англійської мови. /Е. Б. Шевченко// Англійська мова та література. – 2005. – № 24. – С. 4 – 6.
18. Малінка О. О. Психологічні проблеми мотивації навчально-професійної діяльності студентів у сучасних умовах / О. О. Малінка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.psyh.kiev.ua.
19. A Common European Framework of Reference for Languages Learning, Teaching, Assessment. – Strasbourg, 2001. – 264 с.

20. Brown H. D. Principles of Language Learning and Teaching./H. D. Brown – New Jersey: Prentice Hall, 2015. – 285 p.

21. Coombe Ch. A Practical Guide to Assessing English Language Learners / Ch. Coombe, K. Folse, N. Hubley. – The University of Michigan Press, 2007. – 202 p.

22. Grabe W. Current Developments in Second Language Reading Research / W. Grabe // TESOL Quarterly, 2001. – 25 (3)– P. 375–406.

23. Zins J. E. Building academic success on social and emotional learning: What does the research say?/J. E. Zins – New York: Teachers College Press, 2004.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

24. Педагогічний словник/ За ред. Дійсного члена АПН України Ярмаченка М. Д. – Київ: Педагогічна думка, 2001. – 514 с.

25. Український педагогічний словник / уклад. С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 375 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Клас 7

Урок. Plans for future, self evaluation

Тип заняття. Дискусія

Цілі

Практичні – головна: удосконалювати уміння усного мовлення, використовуючи лексичні одиниці з теми;

Виховна: виховувати культуру спілкування та колективну співпрацю.

Розвиваюча: удосконалювати навички самостійності і творчого мислення, вміння бачити проблему, висувати гіпотези і знаходити рішення.

Освітня: розширити знання учнів про навколишній світ і як він працює.

Етап. Мета. Прийом	Зміст роботи
<p><u>Початок уроку</u> Етап 1. Організаційний момент Мета. Залучити учнів до роботи Прийом. Привітання та бесіда з групою.</p> <p>Етап 2. Введення в іншомовну атмосферу. Прийом. Відповідь на запитання.</p> <p><u>Основна частина уроку</u> Етап 3. Оголошення теми та мети заняття. Мета. Створити в учнів установки на сприймання матеріалу.</p>	<p>T. <i>Good Morning, students! I hope you are fine today and you are ready to work. So it is high time to start.</i></p> <p>T. <i>Are you satisfied with yourself right now?</i></p> <p>T. <i>Today we will have a discussion on a very useful for you topic – Plans for future and how you see yourself in future.</i></p>

<p>Етап 4. Дискусія.</p>	<p>T. <i>Please answer the questions below: What advice would you give yourself in the past? What would you like to change at your school or system of education? Why? Would you add extra subjects to your schedule? How do you think what subjects are more important for you right now and what subjects would you remove from the schedule? What do you plan to do in the future? Do you plan to enter university or college or take a gap year and start to work?</i></p>
<p>Етап 5. Робота в групах. Власні висловлювання учнів</p>	<p>T. <i>Now we will pretend that I'm a counselor and you can tell me what scares, excites about the future and I will answer on that based on my life experience.</i></p>
<p><u>Заключна частина уроку</u></p>	
<p>Етап 6. Домашнє завдання.</p>	<p>T. <i>Your homework is to write an essay on topics below: My plans for future or My self-evaluation or related to these topics theme.</i></p>
<p>Етап 7. Підсумки роботи, оцінювання учнів.</p>	<p>T. <i>Today you've learnt a lot of information. You worked hard and were very active. See you next time. Goodbye.</i></p>